

Nr 47.

Av herr **Öhman m. fl.**, *angående förbud i vissa fall mot värnpliktiges skiljande från arbete eller tjänst m. m.*

Många värnpliktige förlora eller få försämrade arbetsanställning på grund av värnpliktstjänstgöring. Värnpliktstjänstgöringen medför i övrigt så stora uppoffringar av den värnpliktige, att det borde framstå såsom något alldeles självklart att samhället, på vars befallning vapenövningen sker, också skulle ha skyldighet att ansvara för att de värnpliktige efter fullgörandet av sin militärtjänstgöring garanteras återanställning i de platser, som de hade vid inkallandet till militärövningarna, och att i de fall detta icke låter sig göra staten träder emellan för att hålla dem ekonomiskt skadeslösa.

Redan vid legostadgans antagande år 1833 fann man den grundsatsen vara riktig, i det att där stadgas, att ingen fick skiljas från sin tjänst eller anställning på grund av påbjuden vapenövning. Denna tankegång har heller icke i senare tid varit främmande för riksdagen. Därom vittnar 1916 års riksdagsbeslut om skrivelse till regeringen med krav på en undersökning, efter vilka grunder man kunde utsträcka lagen av oktober 1914 till att omfatta värnpliktige, som ha att fullgöra värnplikt under längre tid än 60 dagar.

Kravet på ett ingripande från samhällets sida för att skydda den värnpliktiga ungdomen i berörda hänseende är så starkt motiverat av omständigheterna själva, att det icke kan sakligt bestridas. Det måste vara samhällets skyldighet att förhindra, att de värnpliktige till följd av fullgörandet av av samhället påbjuden militärtjänst kastas ut från de arbetsplatser, som de vid tiden för militärtjänstgöringen inneha.

Men vi bortse ingalunda från den omständigheten, att det kan uppstå fall, där en arbetsköpare trots lagstadgat förbud kan avskeda eller på annat sätt kringgå skyldigheten att i sin tjänst återtaga en värnpliktig efter fullgjord militärtjänst. För dylika fall bör fastslås skyldighet för staten att lämna full gottgörelse till vederbörande för de förluster och lidanden de därigenom vållats. Det är dock på statens befallning som de värnpliktige ryckas bort från sitt arbete, och det är då också fullt riktigt, att staten som sådan ytterst bär ansvaret.

Vi hemställa därför,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till regeringen begära framläggandet av förslag till lag, varigenom fastställes

förbud i vissa fall mot värnpliktigas skiljande från det arbete eller den tjänst de vid inkallandet till värnpliktstjänstgöring inneha och att full gottgörelse genom statens försorg lämnas i de fall värnpliktiga vållas förluster genom mistad eller försämrad arbetsanställning på grund av fullgörande av värnpliktstjänstgöring.

Stockholm den 15 januari 1930.

Viktor Herou.
Edoff Andersson.

K. Kilbom.
Aug. Spångberg.
Nils Flyg.

Oscar Öhman.
Verner Karlsson.
J. P. Dahlén.